

Aan:

Ministerie van Justitie en Veiligheid
de weledelgестrenghe heer Drs. S. Dekker Minister voor Rechtsbescherming
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Utrecht, 9 juli 2020

Betreft: Reactie NRGD op Verzamelwet gegevensbescherming

Geachte heer Dekker,

Met belangstelling heeft het College gerechtelijk deskundigen kennis genomen van het voorstel van de Verzamelwet gegevensbescherming. Graag maakt het College gerechtelijk deskundigen (hierna: NRGD) gebruik van de mogelijkheid om op dit voorstel te reageren.

Het NRGD ziet twee problemen waarvan wij graag zien dat deze bij de Verzamelwet Gegevensbescherming worden geadresseerd:

- De grondslag voor de verwerking van het Burgerservicenummer door het NRGD;
- De positie van gerechtelijk deskundigen met betrekking tot verwerking van persoonsgegevens.

Wij lichten dat hierna graag toe.

1. Algemeen

Voor een goed begrip van beide verzoeken eerst een korte schets van de taken van het NRGD en de context van zijn werkveld.

In de rechtspraktijk bestaat grote behoefte aan een onafhankelijke vaststelling van de kwaliteit van gerechtelijke deskundigheid op basis van duidelijke, objectieve normen. Het NRGD draagt bij aan de kwaliteit van de rechtspraak door het bevorderen en waarborgen van (het vertrouwen in) een constante, kwaliteit van forensische expertise in de rechtspleging. Het NRGD beheert een wettelijk geborgd en openbaar overheidsregister met gerechtelijk deskundigen die aan de wettelijk voorgeschreven kwaliteitseisen voldoen.¹

¹ Op 1 januari 2010 is de Wet deskundige in strafzaken van 22 januari 2009 (Staatsblad 2009, 33) in werking getreden. Deze wet stelt eisen aan de kwaliteit, betrouwbaarheid en bekwaamheid van gerechtelijk deskundigen en is opgenomen in het Wetboek van Strafvordering. In het Besluit register deskundigen in strafzaken zijn de taken, de doelstellingen en de werkwijze van het NRGD verder uitgewerkt.

De kerntaken van het NRGD zijn:

1. Onderhoud en beheer van het register van gerechtelijk deskundigen: toetsing, registratie, herregistratie en doorhaling;
2. Ontwikkeling kwaliteitseisen voor de open te stellen deskundigheidsgebieden en doorontwikkeling van deze eisen;
3. Bijdragen aan het bevorderen van de kwaliteit van deskundigen ten behoeve van de rechtspleging.

2. Verzoek aanpassing Verzamelwet Gegevensbescherming

2.1. Grondslag verwerking burgerservicenummer (bsn) NRGD

De eerste kwestie waarvoor wij aandacht vragen heeft te maken met de eerste kerntaak van het NRGD: het registreren van de gerechtelijk deskundige in strafzaken. Op dit moment beperkt het Besluit register deskundige in strafzaken zich nog tot de registratie van gerechtelijk deskundigen in het strafrecht.

In de Memorie van Toelichting bij onderdeel T (artikel 46) is opgemerkt dat regels over bsn-gebruik steeds een specifieke wettelijke grondslag behoeven.

In het Wetboek van Strafvordering noch het Besluit register deskundige in strafzaken is (nog niet) voorzien in een specifieke grondslag voor het NRGD om het bsn te gebruiken. Het NRGD gebruikt het bsn in het kader van de uitvoering van de publieke taak ter verificatie van de identiteit van de aanvrager. In de nabije toekomst is het bsn noodzakelijk om een koppeling te kunnen maken met de Basisregistratie Personen in het kader van de digitale aanvraag waarbij gebruik wordt gemaakt van DigiD. Overigens zullen niet alle aanvragers over een bsn beschikken. Met enige regelmaat doen ook buitenlandse deskundigen een aanvraag tot registratie in het NRGD.

Wij verzoeken u om het gebruik van het bsn in lijn met de wens van de Memorie van Toelichting in te regelen in het Wetboek van Strafvordering dan wel het Besluit register deskundige in strafzaken. In het laatste geval zou artikel 13 lid 3 de meest aangewezen plek zijn door toevoeging van een onderdeel in de desbetreffende bepaling:

“Voorzover beschikbaar wordt bij de aanvraag in ieder geval het burgerservicenummer van de aanvrager verstrekt.”

2.2. Positie van gerechtelijk deskundigen met betrekking tot verwerking van persoonsgegevens

Het tweede probleem waarvoor wij uw aandacht willen vragen ziet op de positie van de gerechtelijk deskundige in algemene zin, dus niet beperkt tot de gerechtelijke deskundige in strafzaken.

Het NRGD is een groeiende organisatie. In de eerste fase na de oprichting heeft het NRGD zich gericht op de gerechtelijke deskundigen in strafzaken, maar – mede op uw verzoek – richt het NRGD

zich in toenemende mate ook op de deskundige in civiele en bestuursrechtelijke zaken. Het werkveld van het NRGD breidt zich derhalve steeds meer uit. Het NRGD vindt het als pleitbezorger van kwaliteit van gerechtelijke deskundigheid belangrijk dat de positie van de gerechtelijke deskundige, in welk domein de gerechtelijk deskundig ook werkzaam is, zorgvuldig is geborgd, ook voor wat betreft de verwerking van persoonsgegevens. Waar de positie van de gerechtelijk deskundige in strafzaken wat betreft de (U)AVG goed is geborgd, geldt dit ons inziens nog onvoldoende voor de gerechtelijk deskundigen in civiele en bestuursrechtelijke zaken en buitengerechtelijke procedures. Dit onderstreept het belang van een meer generieke benadering met betrekking tot de gerechtelijk deskundige in het kader van de (U)AVG.

Het is wenselijk dat vanaf de benoeming van de gerechtelijk deskundige duidelijkheid bestaat over de positie en dat hij of zij als verwerkingsverantwoordelijke een grondslag heeft om (bijzondere) persoonsgegevens te mogen verwerken en dat de exceptie van artikel 23 lid 1 sub f AVG juncto artikel 41 lid 1 sub f Uitvoeringswet AVG (inzake de bescherming van de onafhankelijkheid van de rechter en de gerechtelijke procedure) op de gerechtelijke deskundige van toepassing is.

In vrijwel alle onderzoeken van deskundigen alsook in hun onderzoeksrapporten (deskundigenberichten) komen persoonsgegevens voor. Afhankelijk van het vakgebied van de deskundige en het rechtsgebied waarin deze is benoemd, kunnen dat zowel gewone als bijzondere persoonsgegevens zijn. Zoals het LRGD en de StAB in hun gezamenlijke reactie in het kader van de internetconsultatie van 26 juni 2020 terecht opmerken opereren deskundigen per definitie in een spanningsveld van geschillen tussen partijen. In verreweg de meeste gevallen zal minimaal één partij relatief ontevreden zijn met het resultaat van het onderzoek, wanneer dit (vermoedelijk) zal leiden tot zijn ongelijk bij de rechter of het particuliere scheidsgerecht (arbiters). De AVG zou voor hen niet een extra drempel mogen opwerpen, nog los van dat dit een goede en ongestoorde rechtspleging in de weg zou kunnen staan.

Gelet op het bovenstaande verzoeken wij u in een duidelijke en zo generiek mogelijke bepaling de positie van de gerechtelijk deskundige met betrekking tot persoonsgegevens in te regelen. In dat verband wijs ik u op het gezamenlijke voorstel van het LRGD en de StAB dat zij in het kader van de internetconsultatie van 26 juni 2020 hebben gedaan. Wij adviseren u hun voorstel tot uitbreiding van de UAVG met het artikel 23b ter harte te nemen, zowel ten aanzien van de grondslag als ten aanzien van de exceptie inzake het uitoefenen van de rechten van betrokkenen op grond van artikelen 15 tot en met 22 AVG.

Het NRGD hoopt dat u bovengenoemde verzoeken in overweging neemt. Uiteraard zijn wij bereid onze verzoeken nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Mr. drs. F.A.M. Bakker
Voorzitter College gerechtelijk deskundigen